

Minneskrönika från Föreningen Östanbyslåktens årsmöte 20-21 september 2008

En vacker höst dag i slutet av september, samlades en tapper skara Östanbysläktingar för en 'sista fest' i historiska trakter i Bergslagen. Ett sextiototal personer i 3 generationer, varav sex från USA grenen (III) och 2 från Kanada gren (XIV), samlades för att umgås och ha det trevligt samt slutligen besluta om föreningens nedläggning.

Temat för helgen var 'Järn och Ståltillverkning' under tidigt 1900-tal. Vi började därför vid Avesta Gamla Jernverk där många förväntansfulla 'kända och okända' ansikten samlades vid lunchtid. Frågor och kommentarer snurrade - *Hej, vem är du? How are you? Nice to see you.... Vilken gren? Vad länge sedan sist! Where do you belong..... Kommer du ihåg..... Som jag minns det..... Så trevligt att träffa din familj! Så stor du har blivit.... Great! Känner inte riktigt igen dig....*

Ja, där var ett surr i luften, handskakningar och kramar 'en masse'. Det tog därför lite tid innan ordföranden Gunilla Eriksson kunde hälsa alla välkomna till den medhavda lunchen. Festgeneralen Lena Höög gav instruktioner om tid och transport med ett klart budskap – Håll tiderna så att inte programmet äventyras!

Kristina Vallin ordnade den sedvanliga årsmötesfotograferingen på Jernverkets stora trappa. Väl inne fick vi uppleva och lära om Avestas första järnverk för götmalm, om järnets historia från malm till stål via rostugn, krossverk, masugn, martinugn och götvalsverk. Intresset var stort att förstå hur man arbetade och levde i en världsledande industriort sent 1800- och tidigt 1900-tal. Via modern datateknik levandegjordes den gamla järnframställningen – ur masugnarna rann slagg, vi klev in i enorma ugnar och fick se hur malmen rasar ner. Det mullrade, sprakade och rök. En mycket suggestiv upplevelse inne i mörkret av vackra gamla byggnader. Som avslutning fick vi lyssna till en musikopera gestaltad bland rostiga rör, ugnar och avloppssystem. För den nyfikne fanns även en spännande och mystiskt spegellabyrint där även den mest erfarna navigatören blev snurrig.

Vackra Västmanland blev därefter en fin inramning på den bilfärd som tog vid till Sätra Brunn för fortsatt firande. Några passade på att ta en 'de tour' till Avestas *Gamla Byn*, där många små röda hus visade hur staden såg ut i början på 1600-talet. En vacker atmosfär från 4 sekel.

Det gemensamma firandet började i Sätra Brunn, den hälsobringande kurorten som uppfördes på 1700-talet av Provinsialmedicus S. Kragge. Här byggdes brunns hus, badstuga, kyrka, sjukhus, logement för att rika patienter skulle bli friska av att dagligen dricka flera liter mineralhaltigt vatten.

Efter incheckning i receptionen samlades vi för föreningens sista årsmöte i det gamla Societetshuset. Viktiga beslut om föreningens framtid måste avhandlas. Efter att deltagarna prickats av och röstlängd upprättats, hälsade ordföranden alla välkomna. En parentation följde över bortgångna 'nära och kära', varefter föreslagen ordföranden Torsten Egerö tog över mötesklubban.

Årsmötet beslöt att föreningen skall läggas ner och gav samtidigt en s.k. avvecklingsstyrelse i uppdrag att genomföra processen. Det innebär att besluta om bevarande av släktarkivet, hur föreningens kapital skall disponeras, ordna en hemsida samt avsluta och distribuera den minnes DVD som Göran Sjöström så förtjänstfullt dragit igång. En mer detaljerad beskrivning av nedläggnings-proceduren går att läsa på hemsidan www.ostanby.se

I Brunns huset dånade musiken när vi samlades till en drink vid 19. Det var lite kyligt, nästan frost i luften! Historien om Sätra Brunn blev ett trevligt avbrott och inslag bland allt släktprat. Vi lärde oss följande:

Redan klockan fyra på morgonen startade dagen med att uslingarna – de fattiga – fick dricka sina ordinerade ransoner av brunnsvattnet. En timme senare kom allmogen och klockan sex var det dags

för societeten. Ju senare på dagen, desto finare folk. Brunnsgästerna orderades ofta att dricka flera liter vatten varje morgon och mellan glaset skulle de promenera runt i parken under lätt konversation. Samtal om religion och politik var förbjudna. Den som gjorde en annan brunnsgäst upprörd riskerade böter! Man trodde nämligen att ilskan kunde förstöra brunnsvattnets goda verkan. Resten av dagen fanns det gott om tid för umgänge, utfärder och nöjen. Otaliga var de bjudningar och middagar som avhölls av societeten under sommarmånaderna på brunnen. Kanske var det just det sociala livet och de många promenaderna, snarare än vattnet, som var välgörande för brunnsgästerna. För friska blev de! I brunnshuset hängde tidigare kryckor och käppar som lämnats kvar som bevis på lyckade kurer.

Tillbaka till vår fest! I matsalen väntade oss vackra dukade bord med grillbuffé. Skålar och sånger avlöste varandra - för att också inrymma spontana tal. Då kan speciellt nämnas Amanda Kay från Kanada (gren XIV), som berättade om sin glädje att tillhöra en svensk släkt samt hur mycket hon satte värde på att träffa oss släktingar. Allt på en imponerande "egen" svenska.

Många var vi som applåderade ordföranden Gunilla Eriksson och festgeneralen Lena Höög för allt de gjort. Presenter och kramar delades ut --- **Tusen tack!** Torsten Egerö avslutade därefter middagen med den berömda "Bergslagsleken" - en tradition som inte får missas. Vi delades in i hyttlag och Torsten själv agerade hyttfogde, som på bredaste västmanländska och med gester satte igång alla 'stora och små hammare' i hyttan. Det blev ett våldsamt hamrande och stampande som fick glas och porslin att klirra högt. En Bergslagstradition från många generationer tillbaka, där många av oss har kära barndomsminnen från fester där måltiderna avslutades på detta sätt. Toastmaster var med den äran Susanne Ronge i fin hembygdsdräkt.

Kaffet intogs i Societetshuset där vi tillbringade resten av kvällen med underhållning och dans. Förutom gamla fotografier där många goda och glada minnen väcktes till liv, övade vi oss på sällskapsdans. Susanne Ronge ledde oss i stilfull promenadpolonäs under ackompanjemang av Lena Höög och Hasse Gille på nyckelharpa. Många var vi som inte riktigt förstod - men kul var det! Vid midnatt till en ljus och klar fullmåne i en kylig natt, önskade vi varandra god natt och försvann stillsamt till en god natts sömn.

Efter en pratsam och god söndagsfrukost bar det av till Sala Silvergruva. Här väntade en spännande rundvandring för de vuxna i silvergruvan och för barnen en gruväventyrsrunda med skattletning. Hjälm, stövlar, och regnkappor måste på samt grupper räknas in - lika många måste ju komma ut ur gruvan som gick in! Via en stor hiss i Knechtschaktet leddes vi ner till Ulricagruvan på 155 meter djup. Kunniga guider berättade hisnande historier om livet i gruvan på sin tid samtidigt som vi snirklade vi oss genom mörka ringlande gruvgångar, storslagna bergrum och magiska sjöar. Lite kallt och fuktigt var det men samtidigt oerhört vackert. Vi samlades slutligen i stora varma Victoriasalen där en gemensam lunch serverades.

Avslutningsvis fick vi uppleva en spännande eldshow nere i en av de trånga gångarna. Därefter sjöng och hurrade vi stilfullt och värdigt för vår kära Östanbysläkt och numera nedlagda förening!

En festligare och mer lyckad avslutning än denna är svår att föreställa sig. Speciellt tack till Allan och Evelyn Johnsons donationsfond som subventionerade den fina festen.

Slutligen - ett stort tack allesamma för en lyckad, trivsamt och minnesrik 'sista fest'!

Sorgligt är det att vår förening inte finns kvar tycker säkert många med mig! avslutar krönikören Marina Backer Skaar Gren XIII Mathilda - barnbarn till äldsta dotter Ingrid, och dotter till Birgitta.